

Bouwen aan Talent

Welke elementen van de talentprogramma's Commit en Tech Playgrounds van Dynamo Jeugdwerk dragen bij aan positieve relaties, positieve emoties en positieve aspiraties bij de deelnemende jongeren?

Rapportage onderzoek

2020-2021

Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst
Fontys Hogeschool Pedagogiek (FHP)

Dynamo Jeugdwerk- Lumens

Tilburg, maart 2022

Colofon

Titel: Bouwen aan Talent. Welke elementen van de talentprogramma's Commit en Tech Playgrounds van Dynamo Jeugdwerk dragen bij aan positieve relaties, positieve emoties en positieve aspiraties bij de deelnemende jongeren?

Type publicatie: Rapportage onderzoek 2020-2021

Tekst: Maike Kooijmans, lector Opvoeden voor de Toekomst (red.)

Met tekstbijdragen van projectleider Yolanda Brouns en studentonderzoekers Kim van den Berkmortel, Lidian van de Ende, Anne van Gemert, Toby Gruiters, Feyza Kaya, Gaya Klaasens, Jitske Mallée, Janne Nagel, Fleur van Paassen, Pieter Spooren, en Aniek van de Ven.

Jaar van uitgave: 2022

Plaats van uitgave: Tilburg

Copyright 2022: Fontys Hogeschool Pedagogiek - Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst & Dynamo Jeugdwerk (Lumens).

Inhoudsopgave:

Voorwoord

Vooraf	4
1. Inleiding: Bouwen aan Talent, een driejarig praktijkonderzoek	5
1.1. De praktijkcontext en aanleiding.....	5
1.2. Praktijk-theoretisch kader	6
1.3. Hoofd- en deelvragen van het driejarige project	7
1.4. Missie en doelstelling	8
2. Onderzoeksvragen en methoden projectjaar 1: 2020-2021	9
2.1. De onderzoekspraktijk: Commit en Tech Playgrounds	9
2.2. Deelvragen 2020-2021	9
2.3. Onderzoeksmethoden.....	10
3. Onderzoeksresultaten projectjaar 1: 2020-2021	11
3.1. Onvoorziene omstandigheden	11
3.2. Analyse	12
3.3. Resultaten per deelvraag	12
4. Conclusie en geleerde lessen	16
4.1. Conclusie	16
4.1. Lessons learned	18
Referenties	18

Referenties

Vooraf

Voor u ligt de rapportage van de eerste deelstudie van het BAT-project bij Dynamo Jeugdwerk in Eindhoven. BAT staat voor Bouwen aan Talent, in lijn met de talentgerichte werkwijze van deze jeugdwerkorganisatie in Eindhoven.

Het Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst onderzocht in studiejaar 2020- 2021 welke elementen van de talentprogramma's Commit en Tech Playgrounds bijdragen aan positieve relaties, positieve emoties en positieve aspiraties bij de deelnemende jongeren. In deze rapportage leest u de aanleiding, het praktijktheoretisch kader, de vraagstelling, de onderzoeksmethoden, de resultaten, conclusies en geleerde lessen.

Allereerst veel dank aan Gijs van Dijsseldonk van Dynamo Jeugdwerk voor de praktische organisatie van het onderzoek, de inhoudelijke betrokkenheid en geweldige begeleiding van de studentonderzoekers. Dank ook aan alle jongerenwerkers, trainers, vrijwilligers en jongeren van Commit en Tech Playgrounds voor hun persoonlijke verhalen die hebben bijgedragen aan deze studie. We willen ook het management van Dynamo Jeugdwerk, in de persoon van Susan van den Wittenboer, bedanken voor het vertrouwen en enthousiasme.

Docent-onderzoeker Yolanda Brouns dank ik hartelijk voor de projectleiding en de inbreng van Positive Youth Development als verrijkend praktijktheoretisch perspectief. Samen met Gijs heeft zij zelfs in coronatijd de studenten weten te motiveren om door te zetten en creatief met het onderzoek om te gaan. Daarbij zijn ook de coaches Ward Heeren en Dennis Barten van grote betekenis geweest, waarvoor dank.

En dan last but not least... een pluim en woord van dank is op zijn plaats voor de studentonderzoekers Kim van den Berkmortel, Lidian van de Ende, Anne van Gemert, Toby Gruiters, Feyza Kaya, Gaya Klaasens, Jitske Mallée, Janne Nagel, Fleur van Paassen, Pieter Spooren, en Aniek van de Ven. Zij hebben als eerstejaars studenten aan een pittige Pedagogische Kwestie gewerkt. Complimenten voor hun flexibiliteit en doorzettingsvermogen, wat een extra opgave was vanwege de coronapandemie. De rapportage is mede door hun werk (de presentaties bij Dynamo in juni 2021 en de vier onderzoeksverslagen) tot stand gekomen.

Ik wens u veel leesplezier!

Dr. Maike Kooijmans

Lector Opvoeden voor de Toekomst / Fontys Hogeschool Pedagogiek

Tilburg, maart 2022

1. Inleiding: Bouwen aan Talent, een driejarig praktijkonderzoek

1.1. De praktijkcontext en aanleiding

Eindhoven, een inclusieve stad waarin iedereen zich optimaal kan ontwikkelen, ook jongeren

Eindhoven is een stad in ontwikkeling. Op technologisch en economisch gebied is Eindhoven de afgelopen jaren uitgegroeid tot één van de drie pijlers van de Nederlandse economie. Na het verdwijnen van steeds meer Philips activiteiten zette Eindhoven in op innovatie, regionale samenwerking en transformatie (www.gebiedsontwikkeling.nu). Brainport Eindhoven neemt een belangrijke plaats in, waarbinnen mensen uit de hele wereld met elkaar samenwerken om via technische kennis en creatieve geest oplossingen te vinden op het gebied van bijvoorbeeld gezondheid, mobiliteit, energie en voeding (<https://brainporteindhoven.com>).

Eindhoven wordt in een rap tempo een stad waar de huidige generatie kinderen en jongeren opgroeit in een superdiverse, snel veranderende samenleving. Een samenleving die door technologische ontwikkelingen, globalisering en digitalisering een andere dynamiek kent dan van vorige generaties (Kooijmans, 2018). Nieuwe ontwikkelingen bieden mogelijkheden en de meeste jongeren weten daarvan te profiteren. Ze maken gebruik van de kansen op onderwijs, reizen de wereld rond, leggen via social media snel, met veel mensen wereldwijd contact en gebruiken hun (digitale) netwerk op een positieve manier. In de horeca, supermarkt en MKB zie je jongeren die een bijbaantje hebben om geld te verdienen, zich te ontwikkelen om zo op sociaal en economisch vlak deel te nemen aan de maatschappij (Brouns, 2019).

Maar is Eindhoven een stad met kansen voor iedereen?

Het idee dat in onze samenleving iedereen de kans heeft om op te klimmen, iets van het leven te maken is breed gedragen. Toch zijn die kansen niet vanzelfsprekend voor iedereen weggelegd. Het verschil in toekomstperspectief tussen jongeren met en jongeren zonder een groot cultureel, sociaal en kapitaal netwerk neemt toe. Wie dat kapitaal mist, heeft het een stuk moeilijker. Het is dan ook niet vanzelfsprekend dat alle kinderen en jongeren positief opgroeien en een veerkrachtige identiteit kunnen ontwikkelen. Voor kinderen die opgroeien in kwetsbare omstandigheden wil de Gemeente Eindhoven extra ondersteuning bieden, onder andere via het jongerenwerk. Om jongeren hierbij te ondersteunen heeft Dynamo jeugdwerk talentprogramma's ontwikkeld omdat zij geloven dat dit bijdraagt aan een veerkrachtige identiteitsontwikkeling, een belangrijk aspect voor de ontwikkeling van zelfredzaamheid, samenredzaamheid en community redzaamheid.

Dynamo jeugdwerk heeft veel praktijkervaring met talentgericht werken en talentprogramma's en weet uit ervaring dat hun programma's jongeren in hun kracht zetten. Met dit driejarig onderzoek Bouwen aan Talent willen zij expliciteren wat de werkzame factoren/bepalende factoren zijn in het talentgericht werken en de talentprogramma's en hoe alle betrokkenen (jongeren, jeugdwerkers en vrijwilligers) de talentprogramma's ervaren.

Hiervoor is de samenwerking opgezocht met het Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst van Fontys Hogeschool Pedagogiek. Het lectoraat heeft veel expertise in onderzoek naar talentontwikkeling, in het bijzonder in het jongerenwerk. De afgelopen decennia is er in Nederland relatief veel onderzoek gedaan naar talentgericht werken met kinderen en jongeren, en weten we op basis van nieuwe inzichten wat er wel en niet werkt bij het ontwikkelen van een veerkrachtige identiteit en het begeleiden daarvan (Abdallah e.a., 2016). De kennisbasis van de Talentologie is echter nog dun en

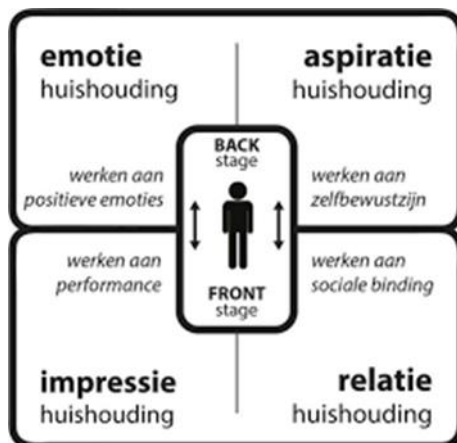
bovendien nog onvoldoende geïmplementeerd in praktijken van onderwijs en jeugdwelzijn. Hier wil het lectoraat de komende jaren aan bijdragen.

1.2. Praktijk-theoretisch kader

Lector Maïke Kooijmans verwerkte de kennis over talent- en identiteitsontwikkeling in haar 'talentologische modellen' (Kooijmans 2016, 2018). Dit driejarig onderzoek bij Dynamo Jeugdwerk biedt de mogelijkheid om kennis omtrent de impact van talentgericht werken op een veerkrachtige identiteitsontwikkeling verder uit te bouwen. Naast talentologie zal ook voortgebouwd worden op bestaande kennis over Positive Youth Development (Zarrett & Lerner, 2008).

Talentologie

Het concept talentologie is een inclusieve en ontwikkelingsgerichte programmatheorie voor talentgericht werken. Binnen de talentologie wordt kennis en kunde over talent en talentontwikkeling vanuit een sociaalpedagogisch perspectief bestudeerd (Kooijmans, 2016, 2018). De talentologie wil een kritisch tegenwicht bieden tegen het huidige prestatiegerichte (neoliberale) talentendiscours. Binnen de talentologie wordt het begrip talent gedefinieerd als een algemeen vermogen tot groei, in plaats van een bijzondere gave, of excellente prestatie. Het talentologisch model helpt te begrijpen wat er bij cruciale levens- en leerervaringen met kinderen en jongeren gebeurt en geeft houvast bij het analyseren van hun identiteitsvorming: wie ze (willen) zijn, bij wie ze willen horen, wat hun talenten zijn en wat ze later willen worden. Het model onderscheidt een zogenaamde frontstage dimensie (de impressie- en relatiehuishoudingen, zie boven in de onderstaande figuur) en een backstage dimensie (emotie- en aspiratiehuishoudingen, onderin de figuur).

Figuur 1: talentologisch basismodel (Kooijmans, 2016 pag. 95)

Onze moderne samenleving, en niet op de laatste plaats ons onderwijssysteem, is sterk gericht op de zichtbare en meetbare **frontstage** dimensies van de ontwikkeling van kinderen en jongeren. Er is veel minder aandacht voor coaching op de **backstage** dimensie, op hun innerworld: hun emoties en aspiraties. Onderzoek heeft uitgewezen dat specifieke begeleiding op de backstage huishoudingen, zoals in veel jeugd- en jongerenwerkpraktijken gebeurt, kan bijdragen aan een veerkrachtige identiteitsontwikkeling (Kooijmans, 2016; Abdallah e.a., 2016). Concreet gaat het dan om meer aandacht voor emoties en aspiraties van jongeren door samen met jongeren settings te arrangeren waar zij hun veelzijdige talenten kunnen ontdekken en succeservaringen kunnen opdoen. De

erkenning van brede talenten en het kunnen ervaren van positieve emoties zijn een voorwaarde om te kunnen aspireren: te dromen over 'later als je groot bent' en wat je wilt bereiken in de toekomst.

Positive Youth Development

Positive Youth Development (Lerner, 2007; Zarrett & Lerner, 2008) is een geavanceerde aanpak ten aanzien van de positieve ontwikkeling van jongeren door op een 5-tal ontwikkelingsgebieden jongeren, hun familie en omgeving te empoweren, zodat ze hun volledige potentieel kunnen bereiken. De PYD-benadering vergroot competenties, bevordert gezonde relaties en versterkt de omgeving van de jeugdige. Ontwikkingswetenschappers (Eccles, J. & Gootman, J., 2002) geven aan dat een positieve ontwikkeling van jongeren psychologische, gedrags- en sociale kenmerken omvat die weerspiegelen wat zij de "Vijf C's" noemen. Ontwikkeling op deze 5 "C's" competence, connection, confidence, character, contribution, zou mogelijk leiden tot een zesde C: caring. Jongeren die zichzelf op deze 5 vlakken ontwikkelen zullen positief bij gaan dragen aan een inclusievere maatschappij (<https://www.childtrends.org/wp-content/uploads/2014/01/Youth-Positive-Development.pdf>).

In dit onderzoek bekijken we op welke wijze jongeren in talentprogramma's 'geraakt' worden in vier dimensies (emoties, aspiraties, performance en relaties) van de identiteitsontwikkeling, en onderzoeken we daarnaast vanuit het PYD-model wat de impact van de talentprogramma's is op zelfredzaamheid, samen redzaamheid en community redzaamheid.

1.3. Hoofd- en deelvragen van het driejarige project

Centrale vraag

Dynamo jeugdwerk en het Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst willen onder de naam BAT (Bouwen aan Talent) drie jaar (2020-2023) samen optrekken om antwoord te krijgen op de volgende tweeledige vraag:

Hoe kunnen jongeren door deelname aan talentprogramma's van Dynamo Jeugdwerk een positieve, veerkrachtige identiteit ontwikkelen die zelfredzaamheid, samenredzaamheid en

community redzaamheid bevordert? Hoe kunnen bestaande en nieuwe inzichten over (de impact van) talentologisch werken bijdragen aan de professionalisering van jeugdprofessionals binnen en buiten Dynamo Jeugdwerk?

Deelvraag 1:

Welke elementen van de programma's Commit en Tech Playgrounds (en de context waarin het wordt uitgevoerd) zijn 'algemeen werkzaam'* voor de ontwikkeling een positieve veerkrachtige identiteitsontwikkeling, zodat zelfredzaamheid, samen redzaamheid en community redzaamheid kan worden bevorderd?

* welke elementen werken al dan niet promotief (stimulerend) en protectief (beschermend)?

Deelvraag 2

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen een positieve relatie (huishouding) bij deelnemende jongeren?

Deelvraag 3:

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen positieve emoties en aspiraties bij de deelnemende jongeren?

Deelvraag 4:

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen een positieve performance/positief gedrag/een positieve bijdrage aan de samenleving?

Deelvraag 5:

Kunnen en zo ja hoe, de concepten talentologie, PYD met elkaar verbonden worden tot een onderbouwde programma-theorie voor talentgericht jongerenwerk, die een onderbouwing/verklaring biedt voor de ontwikkeling van een veerkrachtige identiteitsontwikkeling?

Deelvraag 6:

Hoe kunnen de nieuwe inzichten vertaald worden naar het niveau van bewust bekwaam (professioneel) handelen?

1.4. Missie en doelstelling

- de impact van talentgericht jeugdwerk van Dynamo op een veerkrachtige identiteitsontwikkeling is theoretisch en methodisch onderbouwd.

- Bij Dynamo Jeugdwerk zijn de jeugdprofessionals zich bewust van de impact van talentgericht werken en kunnen dat toepassen in hun handelen (bewust bekwaam).

2. Onderzoeksvragen en methoden projectjaar 1: 2020-2021

2.1. De onderzoekspraktijk: Commit en Tech Playgrounds

Om inzicht te krijgen in de werkzame factoren van talentgericht jeugdwerk zijn twee talentprogramma's van Dynamo Jeugdwerk als onderzoekspraktijk geselecteerd: Commit en Tech Playgrounds.

Commit

Commit (www.dynamo.nl) is dé plek voor de freerun- en tricking community in Eindhoven en omgeving. Commit is in 2013 opgericht om de spontaan ontstane groep freerunners een podium te bieden en in Eindhoven freerunning op de kaart te zetten. Jaarlijks organiseert men evenementen, zoals: Hop the block, Own the spot. Sinds augustus 2018 vindt de community zijn thuisplek in de eerste locatie op Strijp S. Samen met ervaren docenten wordt er vanuit passie gewerkt aan de ontwikkeling van de sport en biedt Commit een plek aan jongeren uit verschillende culturen en achtergronden. Freerunning is een laagdrempelige en sociale sport waarbij het in tegenstelling tot traditionele sporten draait om ieders eigen ontwikkeling. Jongeren voelen zich hierdoor vaak thuis en op hun gemak. Commit zet zich vooral in op de community, elkaar ondersteunen binnen de sport (Dynamojeugdwerk zd).

Tech Playgrounds

De Tech Playgrounds (www.dynamo.nl), zijn werkplaatsen voor jongeren tussen 7-27 jaar die geïnteresseerd zijn in techniek. Jongeren kunnen aansluiten in de eigen wijk of verder in de stad, als ze op zoek zijn naar een speciale vaardigheid of techniek. Jongeren werken samen met andere 'techies' aan hun skills. Tech Playgrounds levert de apparatuur en werkruimte. Bedrijven uit Brainport en technische vrijwilligers delen hun kennis met de jongeren, maar ze leren ook van elkaar. Er zijn wekelijkse werkplaatsen in alle stadsdelen. De meeste deelnemers zijn hier tussen 9 en 15 jaar. Men kan bijvoorbeeld met Lego robotica aan de slag of leren programmeren met micro bits. In de centrale werkplaats, Tech Playgrounds HQ in Philipsdorp, kunnen jongeren leren werken met hout, lassen, draaien of 3D-printen door mee te doen aan projecten als Precious Plastic. Het is ook de thuisbasis van robotteams op alle niveaus. Bij die projecten zitten de meeste jongeren op de middelbare school of ze studeren.

Tech Playgrounds en Commit zijn beide voorbeelden van talentprogramma's waar zowel het talentgericht ontwikkelingswerk als de visie op zelfredzaamheid, samenredzaamheid en community redzaamheid samenkomen. Voor Bouwen aan Talent is het een ideale setting om te onderzoeken hoe jongeren door deelname aan de talentprogramma's van Commit en Tech Playgrounds een positieve, veerkrachtige identiteit ontwikkelen die zelfredzaamheid, samenredzaamheid en community redzaamheid bevordert.

identiteitsontwikkeling, zodat zelfredzaamheid, samenredzaamheid en community redzaamheid kan worden bevorderd?

2.2. Deelvragen 2020-2021

Deelvraag 1

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen een positieve relatiehuishouding bij de deelnemende jongeren?

Deelvraag 2:

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen positieve emoties en aspiraties bij de deelnemende jongeren?

2.3. Onderzoeksmethoden

De genoemde deelvragen zijn als 'Pedagogische Kwesties' opgepakt door 16 eerstejaars studenten van Fontys Hogeschool Pedagogiek, verdeeld over vier projectgroepen. Voor het beantwoorden van de deelvragen zijn de volgende onderzoeksmethoden gekozen:

- desk research en literatuurstudie
- participatieve observaties in de praktijk
- semigestructureerde interviews met jongeren, jongerenwerkers, vrijwilligers en trainers.

Kwalitatief onderzoek jaar 1
Deelvraag 1: Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen een positieve relatiehuishouding bij deelnemende jongeren?
Deelvraag 2: Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen positieve emoties en aspiraties bij de deelnemende jongeren?
Instrumenten   Participatieve observaties bij Commit en Tech Playgrounds   Om de deelvragen te beantwoorden, worden participatieve observaties uitgevoerd op de locaties waar activiteiten plaatsvinden voor Tech Playgrounds en bij Commit. De observaties en informele gesprekken worden per jongere vastgelegd in een dossier. Tijdens de participatieve observaties zullen de onderzoekers gesprekken voeren met de jongeren waarbij ze gebruik maken van en inspelen op de alledaagse omstandigheden, om jongeren te bevragen over de relaties en dromen en ambities in relatie tot het theoretische kader en die leiden tot cruciale "kantelpunten" in hun ontwikkeling (deelvraag 2). De data van deze participatieve observaties worden tijdens de bijeenkomsten binnen de learning labs geanalyseerd.   Interviews met jongeren, jongerenwerkers, vrijwilligers en trainers   Gedurende de participatieve observaties vinden ook semigestructureerde interviews plaats met de betrokken jongeren, jongerenwerkers, vrijwilligers en trainers per onderzoekswerkplaats. Hiervoor wordt een topiclijst ontwikkeld door de studentgroepjes in samenwerking met de docent en praktijkbegeleider.   Learning labs (onderzoekswerkplaats)   Tijdens de zogeheten learning lab bijeenkomsten komen de studenten, en opdrachtgevers bij elkaar om de dataverzameling voor- en na te bespreken. Hier worden de data dossiers besproken en geanalyseerd.
Respondenten   De participatieve observaties en interviews worden uitgevoerd bij 15 jongeren/jongerenwerkers per onderzoekswerkplaats. In totaal: • 15 interviews Commit jongeren en dromen• 15 interviews Commit de pedagogische relatie• 15 interviews Tech Playgrounds jongeren en dromen

• 15 interviews Tech Playgrounds de pedagogische relatie
De studenten zijn verantwoordelijk voor het verzamelen van de data (observaties en interviews) De projectleider is verantwoordelijk voor de eindrapportage en de redactie van een artikel voor de praktijk (met co-auteurs).
Opbrengsten 60 dossiers met kwalitatieve data afkomstig uit participatieve observatie en (in)formele gesprekken over de ontwikkeling van jongeren in de periode van een jaar.   • Rapportage onderzoeksresultaten jaar 1 • Eindpresentatie studenten

3. Onderzoeksresultaten projectjaar 1: 2020-2021

3.1. Onvoorziene omstandigheden

Gedurende het eerste projectjaar hebben we vanwege de corona pandemie niet alleen de projectambities moeten bijstellen maar ook de onderzoeksmethoden moeten aanpassen. Omdat de studenten niet op de locaties aanwezig konden zijn, hebben zij nauwelijks tot geen participerende observaties uitgevoerd.

Wel hebben zij literatuur bestudeerd (Ontwikkelingspsychologie, Positieve Psychologie, Talentologie en Positive Youth Development) en desk-research gedaan om de organisatie en talentprogramma's te kunnen beschrijven.

De interviews met jongeren, jeugdwerkers en vrijwilligers zijn uiteindelijk online uitgevoerd, via MS-Teams. In totaal zijn er 33 interviews uitgevoerd in plaats van 60 (19 bij Commit en 14 bij Tech Playgrounds).

Project/deelstudie	Jongeren	Jongerenwerkers	trainers	Totaal
Commit – pedagogische relatie	3		4	7
Commit – Mogelijkheden en dromen	7	3	2	12
Tech-Playgrounds - pedagogische relatie		5		5
Tech-Playgrounds - Mogelijkheden en dromen	9			9
TOTAAL				33

Door persoonlijke omstandigheden is de projectleider in de laatste onderzoeksperiode uitgevallen. Lector Maike Kooijmans heeft uiteindelijk deze rapportage geschreven met feedback van project-lid

Gijs van Dijsseldonk van Dynamo. Daarbij hebben zij zich gebaseerd op de eindpresentaties en onderzoeksverslagen van de studenten (Van de Ven et al, 2021; Klaassens et al, 2021; Kaya et al, 2021; Van Gemert et al, 2021).

3.2. Analyse

Deze interviews zijn door de studenten getranscribeerd en gecodeerd. Voor de codering hebben de studenten gebruik gemaakt van het 5-C model (Positive Youth Development), dat als basis diende voor de interpretatie en conclusies.

De data is geanalyseerd aan de hand van de volgende categorieën:

- competence (het ontwikkelen van skills)
- connection (positieve relaties, gevoel ergens bij te horen)
- confidence (het gevoel van zelfwaardering en zelfvertrouwen)
- character (het gevoel van onafhankelijkheid en individualiteit/ weten wie je al persoon bent en waar je voor staat - waarden en normen)
- caring (betrokkenheid bij anderen, empathie en sympathie)

3.3. Resultaten per deelvraag

3.3.1. Resultaten deelvraag 1

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen een positieve relatiehuishouding bij deelnemende jongeren?

Met betrekking tot deze deelvraag is in de data-analyse gekeken naar uitspraken die verwijzen naar: connection, confidence en caring.

Commit

Connection

Zowel trainers, jongeren als jongerenwerkers geven in de interviews aan dat jongeren door deel te nemen aan Commit er een hele community bij krijgen. Het onderlinge contact is erg belangrijk. *“We stimuleren jongeren contact te maken met mede –freerunners, dat doen we bijvoorbeeld al tijdens warming-ups. (trainer Commit)”*.

De trainers willen ervoor zorgen dat het een soort tweede thuis is. Het stimuleren en onderhouden van veiligheid valt daar ook onder. *“Bijvoorbeeld door te supporten bij het maken van een achteruitsalto. Door dat vertrouwen willen we dat de kinderen zich op hun gemak voelen en dat Commit een tweede thuis voor ze is. (trainer Commit)”*.

Doordat Commit een hechte community is, willen ze daar ook niet snel weg. Iedereen kent elkaar, ook als kinderen buiten aan het freerunnen zijn.

Doordat de freerunners gezamenlijk dezelfde passie hebben voor het freerunnen worden ze meer tot elkaar aangetrokken. Ze spreken bijvoorbeeld buiten af om te gaan freerunnen of gaan bij elkaar op bezoek om een drankje te doen. Doordat ze tijdens het freerunnen elkaar helpen door tips te geven, en tijdens de lessen elkaar motiveren om over elkaars grenzen te verleggen.

Confidence

Vanuit de interviews is gebleken dat de trainers de kinderen zelfvertrouwen willen geven. Dit gebeurt op verschillende manieren. Bijvoorbeeld door complimentjes te geven of door alles in kleine stapjes op te bouwen. Als een obstakel niet lukt, dan naar een kleiner iets wat wel lukt. Hierdoor bouwt het (zelf)vertrouwen op. Ook vinden de trainers het contact met de kinderen belangrijk. Zo leren de trainers de kinderen kennen en visa versa. Hierdoor weten ze van elkaar wat ze aan elkaar hebben.

In verschillende interviews is ook aangegeven dat de trainers er alles aan willen doen om de kinderen een trots gevoel te geven. Al is het iets kleins, ze mogen trots zijn.

Bij Commit proberen de trainers een soort maatje te zijn voor de kinderen, in plaats van een echte meester of trainer. Ze gaan verschillende praatjes aan, maar ook bijvoorbeeld een biertje drinken met ze (als ze ouder dan 18 zijn natuurlijk). Er is wel een duidelijke grens, namelijk als het inhoudelijk gaat over ruzies of thuissituaties. Toch proberen de trainers hier zo nu en dan wel te helpen als het kan. Al met al vinden de trainers het belangrijk dat de kinderen zich op hun gemak voelen bij Commit en dat het een gezellige sfeer is.

Ze proberen de lessen zo veilig mogelijk te houden. Dat staat op prioriteit één. Daarnaast staan ze klaar voor de jongeren/kinderen die ze trainen. Ze gaan het gesprek aan en doen hun best om de sfeer zo fijn mogelijk te maken voor de jongeren.

Caring

Zowel trainers, jongeren als jongerenwerkers geven in de interviews aan dat Commit een free-run-community is waar iedereen elkaar helpt om verder te komen en grenzen te verleggen.

Vanuit het interview met een jongere is voortgekomen dat ze door middel van de deelname aan Commit elkaar helpen groeien. Niet alleen door het freerunnen, maar ook door het contact met elkaar. Hij noemt ook de relaties die hij aangaat met vrienden om hem heen, waarvan hij veel leert en ook als fijn ervaart. Door hen wordt hij beter, omdat hij leert van hen. Ze helpen elkaar en hebben het beste met elkaar voor.

Tech Playgrounds:

Connection

Tech Playgrounds wil een ontmoetingsplek voor de jeugd zijn, ook voor jongeren die normaliter vaak op hun zolderkamertje zitten, die van alles over computers weten en gamen vaak heel tof vinden. Tijdens de interviews is gebleken dat er een grote diversiteit aan competenties is bij de begeleiders van Tech Playgrounds. Er zijn jongerenwerkers en vrijwilligers aanwezig.

De vrijwilligers zijn er voor het stukje techniek. Zij geven de kinderen/jongeren de mogelijkheid om te leren. Zij leren hoe je om kunt gaan met de apparaten die zich bij Tech bevinden, geven sturing bij wat de kinderen/jongeren willen en helpen waar nodig is. Wanneer een kind graag wil leren tekenen, is er een vrijwilliger die hierbij helpt. Wanneer een kind wil leren programmeren, is er een andere vrijwilliger die hem hierbij helpt.

De jongerenwerkers zijn er om de kinderen steun te bieden op sociaal emotioneel gebied. Zij laten de jongeren zelf ontdekken wat zij leuk vinden en wat ze willen leren. Zij laten de kinderen inzien wat zij allemaal kunnen, wat er mogelijk is en waar ze interesse in hebben, want vaak weten ze dat nog helemaal niet.

De een focust zich dus meer op techniek en de ander is juist gespecialiseerd in het omgaan met jongeren. Dit zorgt ervoor dat de kinderen altijd naar iemand toe kunnen voor begeleiding.

Een jongerenwerker geeft aan dat hij het belangrijk vindt om de jongeren een plekje te geven waar het voelt als thuis komen bij de Tech Playgrounds. De kunst is om ze niet als volwassenen aan te spreken, maar ook niet op een kinderlijke manier, dus respectvol.

Confidence

Een jongerenwerker geeft aan dat hij veel geduld heeft en dat zijn expertise is om niet te veel aan de jongeren te trekken wanneer deze een slechte bui hebben.

Een vrijwilliger van Techplaygrounds vertelt dat hij zelfverzekerder is geworden en dat ze hem vertrouwen hebben gegeven. In het begin zag hij de jongerenwerker als iemand die boven hem stond, maar hij heeft zich er een stuk verder in ontpopt en zijn plek gevonden. *“Je wordt aangemoedigd en krijgt de ruimte om je te ontwikkelen.”* (vrijwilliger TP)

Caring

De taak van de jongerenwerker is om signalen op te vangen wanneer het minder goed gaat met kinderen. Daarnaast geeft hij aan dat hij er vooral is voor de groepsdynamiek. Er wordt van te voren gesproken over bijzonderheden omtrent de jongeren. Het kan bijvoorbeeld zijn dat een jongeren gepest wordt of niet lekker in zijn vel zit. Hier geeft hij dan extra aandacht aan. Na afloop wordt besproken hoe de dag is verlopen. Ze bespreken dan de kinderen waarbij het minder goed ging en de kinderen waarbij het wel goed ging.

De jongerenwerkers zijn er voor de persoonlijke aspecten, de sociaal emotionele begeleiding. Zij houden contact met school en met de ouders/verzorgers. Dit zorgt voor een goede verbinding en aandacht, zodat iedereen snel weet hoe het met het kind gaat, wat het kind doet en wat het kind nog wil gaan doen.

3.3.2. Resultaten deelvraag 2

Welke elementen binnen de programma's Commit en Tech Playgrounds bevorderen positieve emoties en aspiraties bij de deelnemende jongeren?

Met betrekking tot deze deelvraag is in de data-analyse gekeken naar uitspraken die verwijzen naar: competence, confidence, character, caring en connection.

Commit:

Competence

De ontwikkeling van vaardigheden bij deelnemende jongeren heeft een bevorderend effect. Door het ontwikkelen van hun vaardigheden kunnen ze succes ervaren en zijn de jongeren positiever over hun eigen kunnen. Ook kunnen jongeren door het ontwikkelen van hun vaardigheden hun doelen behalen en nieuwe doelen stellen.

Confidence (het gevoel van zelfwaardering en zelfvertrouwen)

Deelname aan Commit levert veel jongeren meer zelfvertrouwen op. Een jongere was al redelijk goed in het freerunnen en vond meer zelfvertrouwen door Commit, die hem opties gaf om verder te groeien. Een ander werd gepushed om nieuwe tricks te leren door Commit en kreeg hierdoor meer zelfvertrouwen. Een andere jongere heeft meer zelfvertrouwen gekregen doordat de sfeer vertrouwelijk is en doordat hij Commit als een tweede thuisbasis ziet.

Character (gevoel van individualiteit/ weten wie je als persoon bent en waar je voor staat- waarden en normen)

Deelnemers zijn o.a. sterker in hun schoenen gaan staan, meer gaan durven en hebben een andere kijk gekregen op het leven.

Caring (betrokkenheid bij anderen, empathie en sympathie)

De deelname aan Commit heeft ervoor gezorgd dat ze meer betrokken zijn naar elkaar toe. Doordat ze dezelfde passie hebben voor de sport komen ze meer tot elkaar. Daarnaast zorgt de betrokkenheid ervoor dat de jongeren door de trainers de sport veiliger kunnen uitvoeren. Door middel van hulp en begeleiding durven de jongeren meer.

Connection (positieve relaties, gevoel ergens bij te horen)

Deelname aan Commit zorgt bij jongeren voor een groepsgevoel, zelfs familiegevoel. Ze vinden peers met gedeelde interesses en vormen hechte vriendschappen. Hierdoor worden de positieve emoties van de jongeren bevorderd.

Tech Playgrounds:

Competence:

Tech Playgrounds is opgericht voor kinderen/jongeren die interesse hebben in techniek, omdat hier op scholen weinig aandacht voor is. De positieve emoties en aspiraties worden bevorderd doordat er bij Tech Playgrounds de mogelijkheid is om zelf te leren wat een kind/jongere wil. Vrijwilligers en jongerenwerkers vinden het belangrijk om lekker samen aan het werk te zijn en dat kinderen en jongeren het naar hun zin hebben. Ze staan voor talentenontwikkeling, wat ze zo vrij mogelijk willen houden, om dus niet het schoolse terug te laten komen bij Tech Playgrounds. *“Alles wat jongeren leuk vinden mogen ze bij ons komen leren daar leggen wij dan de focus op. En niet op dat gene waarbij je een achterstand hebt. In dat opzicht zijn wij geen onderwijs.”*

De kinderen/jongeren geven aan dat zij het fijn vinden dat ze met de handen kunnen werken. Op woensdag kunnen ze komen en mogen ze zelf weten waar ze aan willen werken. Dit zorgt ervoor dat de kinderen kunnen streven om hun dromen na te leven. Waar zij nu mee bezig zijn, is hun streven om later als beroep te krijgen. Tech Playgrounds geeft de kinderen dus de mogelijkheid om aan hun dromen te werken en er meer over te leren.

Tech Playgrounds zorgt ervoor dat er voldoende materiaal is voor de jongeren en dat ze daar voldoende verschillende dingen mee kunnen maken in iets wat ze of al kunnen of nog willen leren. De jongeren geven ook aan dat zij altijd met een voorstel mogen komen en dat er dan gekeken wordt naar de mogelijkheden om het te realiseren. Doordat er zo veel mogelijkheden, hulp en materiaal aanwezig is kunnen de jongeren veel leren. *“Als ze iets vragen geven ze gewoon goed antwoord en leggen ze dit zo goed mogelijk uit”,* zegt een van de jongeren.

Connection:

Deelname aan Tech Playgrounds zorgt voor positieve emoties en aspiraties, omdat de kinderen/jongeren zich thuis voelen op deze plek. Ze voelen zich thuis omdat ze altijd binnen mogen lopen, doen wat ze willen en er is altijd iemand die ze opvangt. Ze geven aan het fijn te vinden om

samen te kunnen werken. In die samenwerking geven ze aan dat er een gezellige en fijne sfeer hangt, waarin grapjes kunnen worden gemaakt. Het draait dus niet alleen om techniek bij Tech Playgrounds, maar ook om de fijne en veilige sfeer. Die veilige sfeer wordt bereikt doordat ze altijd met respect elkaar behandelen, elkaar helpen en elkaar in hun waarden laten. Een plek waar de verbinding tussen deze kinderen/jongeren tot stand komt.

Kinderen/jongeren voelen zich gezien, ze hebben altijd iemand om op terug te vallen. Zij kijken wat de mogelijkheden zijn en waar het kind van droomt.

Confidence

Tech Playgrounds draagt bij aan positieve emoties en aspiraties bij de deelnemende jongeren door onder anderen jongeren te steunen in de activiteiten waar ze goed in zijn en zelfvertrouwen in krijgen. Ook leren de jongeren waar ze wel en niet goed in zijn. Zo geven een aantal jongeren aan te weten dat ze goed zijn in programmeren en anderen daarbij helpen. Ook weten ze van zichzelf waar ze minder goed in zijn en vragen anderen daarbij om hulp. De vrijwilligers of jongerenwerkers sturen maar steunen de jongeren ook in wat zij doen.

Als iets lukt zijn jongeren daar blij mee en geven aan daar zelfvertrouwen van te krijgen. Hierdoor zorgt Tech Playgrounds ervoor dat er genoeg mogelijkheden zijn om de dromen of kansen van de jongeren te bevorderen.

Caring:

De jongerewerkers zijn er voor persoonlijke begeleiding. Ze kijken naar ieder individu, praten met ze over hoe het gaat, wat ze aan het doen zijn. Het gaat dan niet altijd alleen wat ze willen doen bij Tech Playgrounds maar ook bijvoorbeeld over hun thuissituatie, wat ze hebben meegemaakt, hoe het op school gaat. De kinderen/jongeren helpen elkaar ook veel. Dit zorgt voor positieve emoties.

Bij Tech Playgrounds vinden ze het belangrijk dat de kinderen iets blijven doen wat ze leuk vinden: er worden steeds nieuwe perspectieven geboden, wat zorgt voor een positieve aspiratiehouding. Dit stimuleren ze dan ook. Elke week als ze komen wordt er aan hen gevraagd wat ze deze week willen doen, als ze dat niet weten dan helpen de vrijwilligers en jongerewerker daarbij. Tech Playgrounds zorgt voor verschillende mogelijkheden. Alles wat met techniek te maken heeft kunnen de kinderen gaan doen.

Character:

De ruimte die de kinderen krijgen om zelf na te denken over wat zij willen gaan doen, zorgt ervoor dat zij graag naar Tech Playgrounds komen. De kinderen zijn zelfstandig en zijn verantwoordelijk voor hun eigen leer- en groeiproces, waarbij ze ondersteund worden door de vrijwilligers en jongerewerkers.

Veel kinderen/jongeren weten niet wat zij willen, ze durven de stap niet te nemen of hebben er nooit bij stil gestaan. Doordat de jongerenwerkers ieder kind/jongere kent, spelen zij in op het karakter, doordat zij de jongeren goed kennen, weten zij waar de behoeftes, kwaliteiten en groeimogelijkheden van de jongeren liggen. Met deze kennis kunnen zij de jongeren op een positieve manier stimuleren en helpen waar nodig.

4. Conclusie en geleerde lessen

4.1. Conclusie

In projectjaar 1 (20-21) is onderzocht welke elementen van Commit en Tech Playgrounds bijdragen aan positieve relaties, positieve emoties en positieve aspiraties bij de deelnemende jongeren.

Op basis van de resultaten kan geconcludeerd worden dat beide programma's voldoende elementen bevatten die bevorderend (promotief en protectief) werken voor de deelnemende jongeren op ten minste drie 'huishoudingen' van het talentologisch model (de relatie-, emotie- en aspiratiehuishouding).

Uit de data blijkt dat Tech Playgrounds en Commit positief bijdragen aan:

1. Het gevoel bij een community te horen, waarbij respect, stimulans en veiligheid wordt ervaren (connection).

Elementen die dit stimuleren zijn:

- jongerenwerkers en trainers/vrijwilligers leggen het accent op contactlegging, ontmoeting, samen spelen, samen werken, elkaar helpen, elkaar stimuleren (attitude);
- er wordt gewerkt vanuit een gedeelde passie of interesse, wat verbindend werkt (free runnen of techniek);
- er wordt een sfeer van vertrouwen en veiligheid geboden waarbij kinderen/jongeren niet hoeven te presteren ten opzichte van elkaar, maar mogen groeien ten opzichte van zichzelf.

2. Betrokkenheid, empathie en sympathie (caring)

Elementen die dit stimuleren zijn:

- er is veel aandacht voor het groepsproces én de individuele sociaal emotionele ontwikkeling door professionele jongerenwerkers;
- en is een 'attitude' van elkaar respecteren en helpen i.p.v. met elkaar concurreren;
- er wordt gewekt vanuit een 'autoritatieve' begeleidingsstijl: er is veel ruimte voor eigen inbreng van de deelnemers en de begeleiders werken vanuit een vertrouwensrelatie en op basis van gelijkwaardigheid.

3. Zelfwaardering en zelfvertrouwen (confidence)

Elementen die dit stimuleren zijn:

- jongeren kunnen op hun eigen niveau successen ervaren omdat ze stapjes kunnen maken die passen bij hun ontwikkeling;
- deelnemers hebben veel inbreng in hetgeen ze willen doen en leren (autonomie). Ze worden ondersteund bij het ontdekken van hun talenten (waar ben je goed in?) dromen (waar zou je goed in willen zijn?);
- een veilig en stimulerend pedagogisch klimaat: elkaar respecteren en elkaar helpen grenzen te verleggen.

4. Technische en sportieve vaardigheden en brede talentontwikkeling (competence)

Elementen die dit stimuleren zijn:

- de diversiteit in competenties en focus van de begeleiders (focus op skills door vrijwilligers/trainers versus focus op sociaal emotionele ontwikkeling en groepsdynamiek door jongerenwerkers);
- de veelheid aan mogelijkheden en materialen: uitdagende leer- en speelomgeving;

4.1. Lessons learned

Op basis van talentologisch onderzoek (Kooijmans 2016, 2018; Perdijk 2022) weten we dat jongeren beter in staat zijn een veerkrachtige identiteit te ontwikkelen als er binnen jeugdinterventies gewerkt wordt aan sociale binding, positieve emoties en aan perspectief en zelfbewustzijn (aspiraties). In talentologisch jargon noemen we dit 'het werken aan de backstage huishoudingen'.

Doordat in deze studie het 5-C model als analysekader is gebruikt hebben we geleerd dat diverse elementen binnen Tech Playgrounds en Commit bevorderend werken voor met name 'connection, caring, confidence en competence'. Zo hebben we dieper ingezoomd op de drie huishoudingen van het talentologisch model, om de werkzame mechanismes van Commit en Tech Playgrounds op te sporen.

Het eerste projectjaar van 'Bouwen aan Talent' heeft vijf belangrijke thema's aan het licht gebracht waarmee de werkzame elementen van Tech Playground en Commit niet alleen samengevat kunnen worden, maar waarmee we 'taal hebben gevonden' om de werking van de talentprogramma's te verwoorden.

De thema's zijn:

1. Sense of belonging (het gevoel ergens thuis te horen, bij een community te horen);
2. Sense of appreciation (het gevoel gerespecteerd en gewaardeerd te worden);
3. Sense of competence (het gevoel vaardiger te worden);
4. Sense of self control (het gevoel zelfregie te hebben);
5. Sense of aspiration (het gevoel te kunnen werken aan toekomstdromen).

Hiermee kan verder gebouwd worden aan het onderzoek naar de werkzame principes van talentprogramma's. Een hypothese is dat deze vijf thema's bouwstenen kunnen zijn voor de ontwikkeling van een programmatheorie* om de werking van talentprogramma's op zelfredzaamheid, samenredzaamheid en community redzaamheid verder te onderbouwen.

*als 'sensitizing concepts' (grounded theory building)

Referenties

- Abdallah, S., Kooijmans, M. & Sonneveld, J. (2016). *Talentgericht werken met kwetsbare jongeren. Ontwikkelwerk, erkenningswerk, verbindingswerk*. Bussum: Coutinho.
- Braanker, W. (2016, 5 oktober). Hoe Eindhoven vormgeeft aan ontwikkeling en transformatie. Geraadpleegd op 11-09-2020, van <https://www.gebiedsontwikkeling.nu/artikelen/ho-eindhoven-vorm-geeft-aan-ontwikkeling-en-transformatie/>
- Brainport Eindhoven. Wat is Brainport. Geraadpleegd op 11-09-2020, van <https://brainporteindhoven.com/nl/ontdek/wat-is-brainport-eindhoven>
- Brouns, Y. (2019) Ik heb een passie voor.... In: *Frits, jaargang 12 (okt/nov 2019)*, pp 100-103.
- Commit040. Over ons. Geraadpleegd op 21-09-2020 van <https://www.dynamo-eindhoven.nl/commit-over-ons/>

- Dynamo. Commit. Geraadpleegd op 21-09-2020, van <https://www.dynamo-eindhoven.nl/stijlen/commit/>
- Dynamo. Over ons. Geraadpleegd op 22-09-2020, van <https://www.dynamo-eindhoven.nl/over-ons/>
- Dynamo, Tech playgrounds. Geraadpleegd op 22-09-2020, van <https://dynamojeugdwerk.nl/crew/tech-playgrounds/>
- Eccles, J., & Gootman, J. A. (Eds.) (2002). *Community programs to promote youth development. Committee on community-level programs for youth*. Washington: National Academy Press.
- Gemert, A. van. & Spooren, P. (2021). *Pedagogische Kwestie Tech Playgrounds. Onderzoeksverslag*. Eindhoven: Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Kaya, F. & Klaassens, G. & Mallée, J. (2021). *Onderzoeksverslag Lumens. Commit 040, mogelijkheden en dromen*. Eindhoven: Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Klaassens, G. & Berkmortel, K. van den. & Mallée, J. & Gruiters, T. (2021). *Pedagogische kwestie Commit. Jongerenwerkers en de pedagogische relatie*. Eindhoven: Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Kooijmans, M. (2016). *Talent van de straat. Hoe je jongeren kunt verleiden uit de criminaliteit te blijven*. Amsterdam: Van Genneep.
- Kooijmans, M. (2018). *Opgroeien en opvoeden in vloeibare tijden*. Lectorale rede. Tilburg: Fontys Hogeschool Pedagogiek | Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst.
- Kooijmans, M. (2019). Talentologie, voorbij een neoliberale focus op talentontwikkeling. *Jeugdbeleid, Maart 2019, Volume 13, Issue 1, pp 13–37*. DOI:10.1007/s12451-019-00199-7
- Lerner, R. (2007). *The good teen. Rescuing adolescence from the myths of the storm and stress years*. New York: Crown Publishers.
- Lummens. Over ons. Geraadpleegd op 22-09-2020, van <https://www.lumenswerkt.nl/wie-zijn-we/#over-ons>
- Perdijk, K. (2022). *Vechtende Jongeren. Veerkrachtiger door kickboksen*. Onderzoekrapportage. Tilburg: Lectoraat Opvoeden voor de Toekomst | Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Ven, A. van de. & Paassen, F. van. & Nagel, J. & Ende, L. van de (2021). *Onderzoeksverslag Tech Playgrounds*. Eindhoven: Fontys Hogeschool Pedagogiek.
- Zarrett, N. en Lerner, R.M. (2008). *Ways to promote the positive development of children and youth*. Geraadpleegd op 09-10-2020, van <https://www.childtrends.org/wp-content/uploads/01/Youth-Positive-Development.pdf>